

Pacientu drošības kultūra Globālā pacientu drošības rīcības plāna 2021-2030 ietvarā

#jauta

Dr. Evija Andžāne,
Pacientu drošības sistēmas konsultante,
Bērnu klīniskā universitātes slimnīca

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Savienības
strukturārfondi un
Kohēzijas fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

ESF projekts Nr. 9.2.3.0/15/l/001 "Veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrāde un ieviešana prioritāro veselības jomu ietvaros".

«Pacientu drošība: rakstot citu nākotni»

(Šveices Konfederācijas prezidents A.Bersets, sers Liamas Donaldsons, PVO)

- Pacientu drošība - **neatliekama globāla** sabiedrības veselības problēma, kas **attiecas uz visām** veselības sistēmām visā pasaulē;
- Pacientu drošības notikumi - **starp 10 biežākajiem nāves un invaliditātes** cēloņiem visā pasaulē;
- Joprojām notiek negadījumi, no kuriem **iespējams izvairīties**, īstenojot drošu, pierādījumos balstītu praksi;
- **Izpratne** lielā mērā ir **panākta**, uzlabošanas pasākumi - labi zināmi. Problēma bieži vien ir **atbilstošas īstenošanas trūkums** - ***adapt to adopt!***

Patient Safety

5th Global Ministerial Summit 2023
23rd - 24th February 2023, Montreux, Switzerland

PVO “Globālais pacientu drošības rīcības plāns 2021-2030”

Vīzija: Pasaule, kurā nevienam netiek nodarīts kaitējums veselības aprūpē un katrs pacients saņem drošu un cieņpilnu aprūpi katru reizi, visur.

Veselības ministrija
03.10.2023

Slimību profilakses un
kontroles centrs

Latvijas Ārstu biedrība

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Savienības
strukturārfondi un
Kohēzijas fonds

REGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ 2

ESF projekts Nr. 9.2.3.0/15/I/001 “Veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrāde un ieviešana prioritāro veselības jomu ietvaros”.

Misija

Virzīt uz priekšu politiku, stratēģijas un zinātnē balstītas darbības, pacientu pieredzi, sistēmas plānošanu un veidošanu un partnerattiecības, lai novērstu visus novēršama riska un kaitējuma avotus pacientiem un veselības aprūpes darbiniekiem

Mērķis

Sasniegt maksimāli iespējamo novēršamā kaitējuma samazināšanos, kas rodas nedrošas veselības aprūpe rezultātā visā pasaulē

- Politikas, kā likvidēt novēršamo kaitējumu veselības aprūpē
- Augstas izturības sistēmas
- Klīnisko procesu drošība
- Pacienta un ģimenes iesaistīšana
- Veselības aprūpes darbinieku izglītība, prasmes, drošība
- Informācija, pētniecība un risku vadība
- Sinerģija, partnerība, solidaritāte

Partneri:

- Valdība, ministrijas u.c. valsts institūcijas
- Veselības aprūpes organizācijas
- Ieinteresētās puses, t.sk. nevalstiskās organizācijas
- PVO

GLOBAL PATIENT SAFETY ACTION PLAN 2021-2030
Towards eliminating avoidable
harm in health care

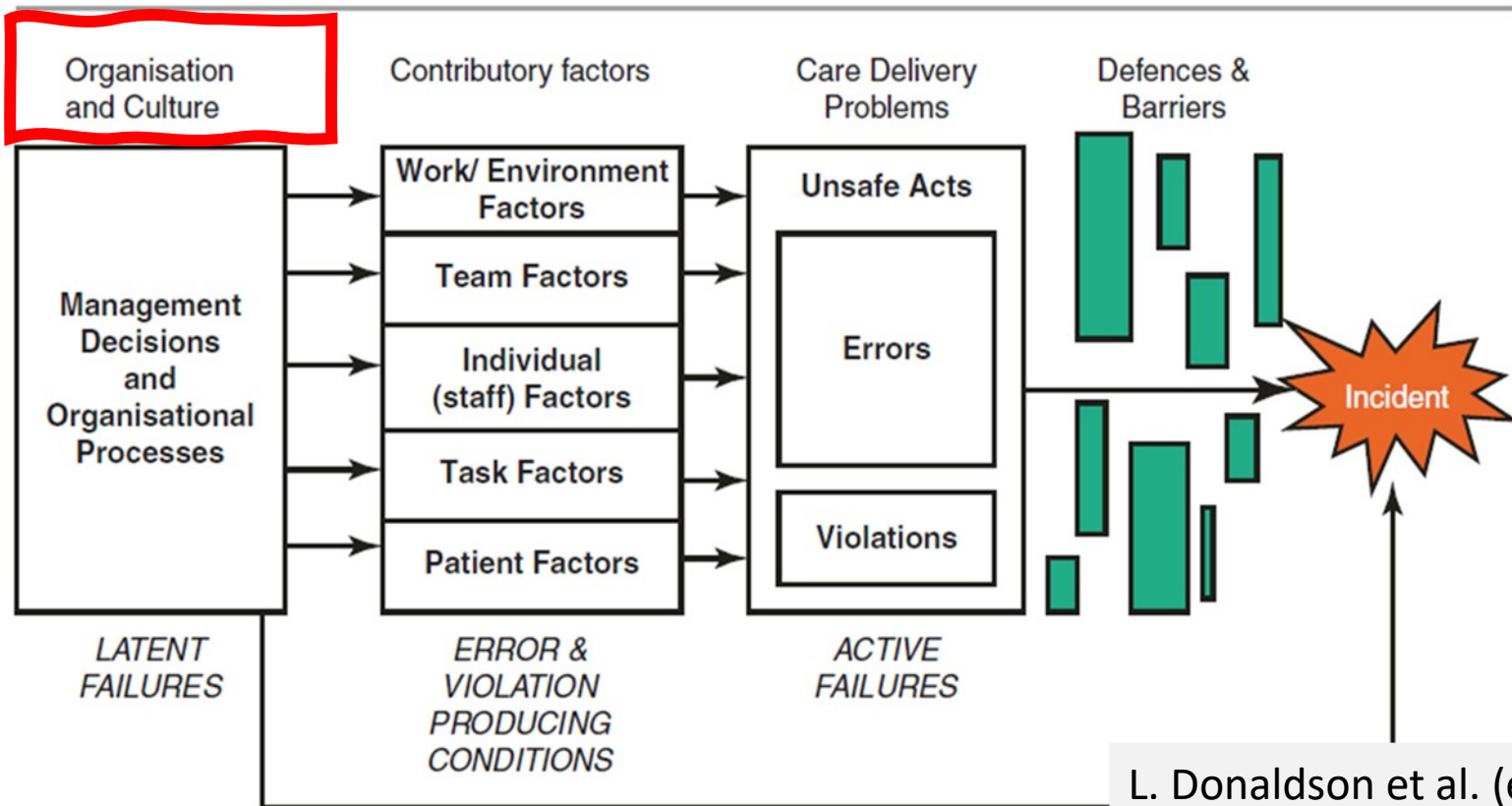

Pacientu drošība

Globālais pacientu drošības rīcības plāns 2021. – 2030. gadam

ORGANIZĒTU pasākumu sistēma,
kas rada **KULTŪRU**, procesus, procedūras,
uzvedību, tehnoloģijas, vidi veselības
aprūpē,
kas konsekventi un ilgtspējīgi **mazina**
riskus, reducē novēršama kaitējuma
rašanos, samazina kļūdu iespējamību un
kaitējuma sekas, ja kļūdas notiek

Pielietojiet cilvēka faktoru zinātni risku mazināšanā

Zinātne par cilvēka faktoriem – piemēro zināšanas par to, kā cilvēki redz, dzird, domā, uztver, fiziski funkcionē, pārvēršot šīs zināšanas rīkos, produktos vai sistēmās, kas veicina uzdevuma izpildi un aizsargā cilvēka veselību un drošību.

L. Donaldson et al. (eds.), Textbook of Patient Safety and Clinical Risk Management, 2021.

Fig. 3.1 Organisational accident model from Vincent [6]

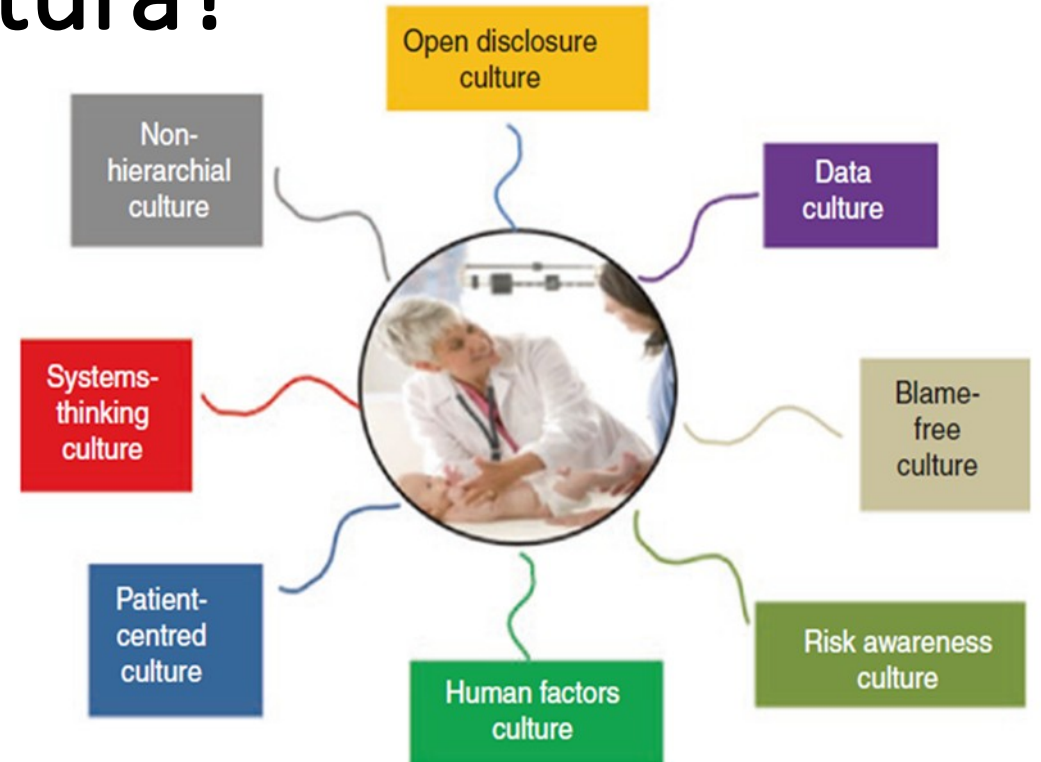
Kas ir pacientu drošības kultūra?

- Raksturlielumu un attieksmju kopums organizācijas iekšienē, tās vadītājos un darbiniekos, kas nodrošina, ka drošības jautājumiem to nozīmīguma dēļ ir galvenā prioritāte.

(The International Atomic Energy Agency (IAEA) Radiation safety culture handbook; 2022)

Kultūra :

- riska izpratnē un cilvēka faktoru zinātnē balstīta,
- sistēmiskā domāšana risku pārvaldībā,
- datu izmantošanas kultūra,
- bez hierarhijas robežām,
- uz pacientu centrēta,
- nenosodoša, atvērta, atklāta

L. Donaldson et al. (eds.), Textbook of Patient Safety and Clinical Risk Management, 2021; https://doi.org/10.1007/978-3-030-59403-9_1

- Politika, kā likvidēt novēršamo kaitējumu veselības aprūpē
- Augstas izturības sistēmas
- Klīnisko procesu drošība
- Pacienta un ģimenes iesaistīšana
- Veselības aprūpes darbinieku izglītība, prasmes, drošība
- Informācija, pētniecība un risku vadība
- Sinerģija, partnerība, solidaritāte

Ieviesiet drošības kultūru veselības aprūpes plānos un pakalpojumu sniegšanā!

politika un likumdošana, kas veido labvēlīgu vidi drošības kultūras uzplaukumam;

drošības kultūra veselības aprūpes organizācijas filozofijā un organizācijas kultūrā;

vadības apņemšanās, caurspīdīgums, atvērtība un cieņa, komunikācija, mācīšanās no kļūdām un paraugprakse, saprātīgs līdzsvars starp «bez-vainas politiku» un atbildību;

- **psiholoģiski droša darba vide, kurā darbinieki var izteikties par pacientu drošību bez bailēm un negatīvām sekām;**
- kultūra, kas transformējas veselības aprūpes vadītāju un darbinieku attieksmē, uzskatos, vērtībās, prasmēs un praksē.

Veselības ministrija

Slimību profilakses un kontroles centrs

Latvijas Ārstu biedrība

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Savienības
strukturārfondi un
Kohēzijas fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

ESF projekts Nr. 9.2.3.0/15/l/001 "Veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrāde un ieviešana prioritāro veselības jomu ietvaros".

1		Politikas, kā likvidēt novēršamo kaitējumu veselības aprūpē	1.1. Pacientu drošības politika, stratēģija, ieviešana	1.2. Resursu mobilizēšana, piešķiršana	1.3. Aizsargājoši likumdošanas pasākumi	1.4. Drošības standarti, regulējumi, akreditācija	1.5. Vispasaules pacientu drošības diena. Globāli pacientu drošības izaicinājumi
2		Augstas izturības sistēmas	2.1. Caurspīdīgums, atvērtība, nenosodoša kultūra	2.2. Laba veselības aprūpes sistēmas pārvaldība	2.3. Klīnisko un vadības funkciju līderības kapacitāte	2.4. Cilvēka faktoru/ergonomikas zinātnes pielietojums veselības sistēmas noturībai (pret riskiem/ negadījumiem)	2.5. Pacientu drošība neatliekamajā medicīnā, jomās ar ekstrēmu negadījumu risku
3		Klīnisko procesu drošība	3.1. Riskam pakļauto procesu drošība	3.2. Globālais pacientu drošības izaicinājums ieviešanai: "Zāles bez kaitējuma" (<i>Medication without harm</i>)	3.3. Infekciju prevencija, antimikrobā rezistence	3.4. Medicīnas ierīču, zāļu, asins pagatavojumu, vakcīnu drošība	3.5. Pacientu drošība primārajā praksē un aprūpes nodošanas/pārņemšanas procesā (<i>transition of care</i>)
4		Pacienta un ģimenes iesaistīšana	4.1. Kopīgs darbs pie politikām, programmām	4.2. Mācīšanās no pacientu pieredzes drošības pilnveidei	4.3. Pacientu aizstāvji un pacientu drošības čempioni	4.4. Pacientu drošības incidenta atklāšana (<i>open disclosure</i>) cietušajam (upurim)	4.5. Pacientu un ģimeņu informēšana, izglītošana
5		Veselības aprūpes darbinieku izglītība, prasmes, drošība	5.1. Pacientu drošība profesionālajā izglītībā un apmācībā	5.2. Izcilības centri pacientu drošības izglītībai, apmācībai	5.3. Pacientu drošības kompetenču prasības	5.4. Pacientu drošības sasaiste ar veselības aprūpes darbinieku novērtēšanu	5.5. Droša darba vide.
6		Informācija, pētniecība un risku vadība	6.1. Pacientu drošības incidentu ziņošanas-mācīšanās sistēmas	6.2. Pacientu drošības informācijas sistēmas	6.3. Pacientu drošības uzraudzības sistēmas	6.4. Pacientu drošības pētniecības programmas	6.5. Digitālās tehnoloģijas pacientu drošībai
7		Sinergija, partnerība, solidaritāte	7.1. Viedonāņu līderu (stakeholderu) iesaiste	7.2. Kopīga izpratne un kopīga apņemšanās	7.3. Pacientu drošības tīkli un sadarbība	7.4. Pārrobežu un multisektorālas iniciatīvas	7.5. Izmēģināšanās starp tehniskām programmām un iniciatīvām (iekļaušanās, līdzvērtība)

Globālais pacientu drošības rīcības plāns 2021 – 2030

Kvalitātes vadība, t.sk .pacientu drošības risku pārvaldība Bērnu slimnīcā

1. Kvalitātes pilnveides, pacientu drošības kultūra, līderība;
2. Plānošanas process (stratēģija, mērķi, uzdevumi, plāni, pārskate);
3. Iekšējo procedūru/rekomendāciju kopums (ISO, DNV, JCI, ERN bāze);
4. Risku pārvaldība, t.sk. pacientu drošības atgadījumu reģistrēšanas – mācīšanās platforma (*HaiPro*);
5. PREMs, www.veselapasaule.lv, pacientu portāls u.c.);
6. Vadītāju novērtēšana, darbinieku pieredzes mērīšana;
7. Rezultatīvo rādītāju/indikatoru sistēma (datu tāfele);
8. Auditu/pašnovērtējumu programma;
9. Procesu pilnveides, uzlabojumu vadība, ierosinājumu sistēma;
10. Iekšējā mācību sistēma;
11. Jauni pētījumi, iniciatīvas, projekti, pieredze starptautiskajā prakse....

Jaunas paaudzes līderi pacientu drošībai

- Ja veselības aprūpes organizācijā dominē vainošanas (pārmetumu/disciplinārlietu/nosodījuma..) un baiļu/nedrošības kultūra, ir diezgan neiespējami, ka organizācijai ir jēgpilna pacientu drošības programma.
- Nepieciešama **spēcīga vadība visos līmeņos** – veselības ministrijās, veselības aprūpes iestādēs un katrā klīniskajā komandā.
- Pacientu drošībai ir nepieciešami jaunas paaudzes **vadītāji, kuri ir prasmīgi un kaislīgi radīt apstākļus un organizācijas un komandu kultūru**, lai nodrošinātu, ka visas sistēmas un procedūras atbilst augstākajiem standartiem, un kuri spēj vadīt un motivēt personālu.

Plānošanas process un vadītāju gada sarunas ar slimnīcas valdi Bērnu slimnīcā

- Stratēģiskie uzdevumi
- Pastāvīgie (ikdienas) uzdevumi
- KPA (uzlabojumi)
- Rezultatīvie rādītāji/ indikatori
- Ārstniecības kvalitāte
- Riski, pacientu drošības gadījumi

- Pilnveidojumi
- Sadarbība
- Lepošanās
- Skats nākotnē

Augstas izturības sistēmas

2.3. Klīnisko un vadības funkciju līderības kapacitāte

«Tikai nemitīgi izķerot vājās vietas, organizācija var pilnveidot savu drošību»

L. Donaldson et al. (eds.), Textbook of Patient Safety and Clinical Risk Management

6.1. Pacientu drošības incidentu ziņošanas-mācīšanās sistēmas

Katra līmeņa vadītāja loma

1. Veido vidi, kultūru, darbinieku iesaisti risku pamanīšanā;
2. Veicina riska informācijas uzkrāšanu;
3. Deleģē saviem darbiniekiem analīzei, izpētei, idejām, priekšlikumiem, pētniecībai;
4. Organizē laika ietvaru gadījumu diskusijai, iekšējai mācīšanās sistēmai;
5. Veicina pilnveidi, sistēmisku uzlabojumu ieviešanu.

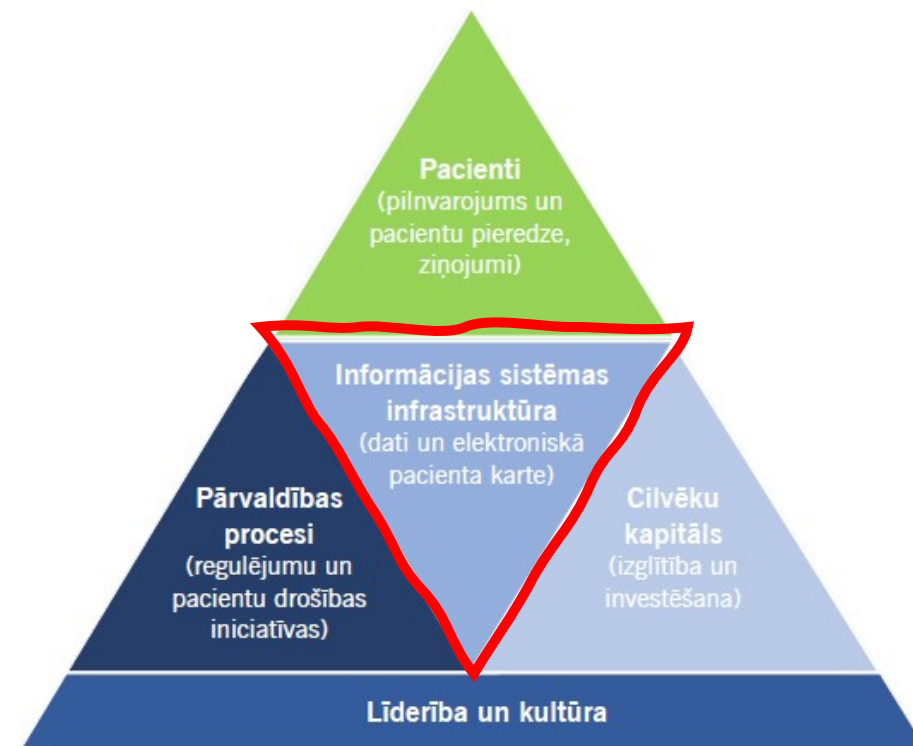
Darbinieka loma

- Identificē notikumu/ klīnisko gadījumu ar analīzes un uzlabojumu potenciālu;
- Reģistrēt sistēmā (lai info nepazustu ikdienas darbos);
- Iesaistīties cēloņu izpētē, pilnveides iespēju apzināšanā, literatūras, starptautiskās prakses izpētē u.c.;
- Pašpilnveidoties, dalīties pieredzē;
- Mācīties, mainīt attieksmi, ieradumus uz drošākiem, pierādījumos balstītiem

Izcilību nevar garantēt ar saukļiem un rīkojumiem

Babar, A., Montero, A.J. (2022). *Building Quality from the Ground Up in a Cancer Center*

- Kvalitāti nevar ne parādīt, ne pierādīt, ja to nemēr.
- **Ko nevar mērīt, to nevar uzlabot;**
- Par kvalitāti nespriež pēc atsevišķiem (unikāliem) notikumiem (izcilības vai neveiksmes);
- Nepieciešama sistēma, kas veicina nepārtrauktu pilnveidi un darbinieku pašpilnveidi;
- **Sistēma ietver kultūru**, vidi, līderību, katra darbinieka iesaisti un atbildību kvalitātes uzlabošanā

N.Klazinga. Sistēmas pieeja pacientu drošības uzlabošanai. Pacientu drošības samits 2023.

Veselības ministrija

Slimību profilakses un
kontroles centrs

Latvijas Ārstu biedrība

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Savienības
strukturārfondi un
Kohēzijas fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

13

ESF projekts Nr. 9.2.3.0/15/1/001 "Veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrāde un ieviešana prioritāro veselības jomu ietvaros".

Rezultatīvo rādītāju, indikatoru sistēma Bērnu slimnīcā

Informācija,
pētniecība un risku
vadība

Qlik Sense® Enterprise

Kvalitāte KPI

Streams

- Darbinieku kustība
- Ēdināšana
- Everyone
- Finanses
- Gultu fonds
- Iekārtas
- Klientu Vadība
- Medikamentu zudumi
- NMPO
- Operāciju bloks
- Ordināciju izpilde
- Pacientu pieredze
- Pašizmaksa
- Personāls un Atalgoju...
- Rindas
- Stacionārais un Ambu...

Everyone

↓ Name

Ārstniecības kvalitātes indikatori dažādās ...	Darbinieku aptauja 2022	Darbs ar NVD, tarifi	Datu tāfele	Ierosinājumi	Ikdienas atskaites	KPA reģistrs
Pacientu drošība	Pacientu pieredzes KPI	Riksu vadība	Stratēģijas KPI	Struktūrvienību gada plāns (DSVS)	Sūdzības	

6.1. Pacientu drošības incidentu ziņošanas-mācīšanās sistēmas

6.2. Pacientu drošības informācijas sistēmas

6.3. Pacientu drošības uzraudzības sistēmas

6.4. Pacientu drošības pētniecības programmas

6.5. Digitālās tehnoloģijas pacientu drošībai

«Mēs ārstējam, aprūpējam, mācām un iedvesmojam, lai bērni dzīvotu veselīgāku un iespējami pilnvērtīgāku dzīvi».

☰ Izvēlne

☞ Piekļūstamība

Kur saņemt palīdzību

Lasītava

Enciklopēdija ▾

Jauniešiem

Semināri un pasākumi

Par mums

Vesela pasaule

Veselības akadēmija

Tava bērna veselības aprūpe – tā ir vesela pasaule, kurā nereti vajadzīgs uzticams ceļvedis un padomdevējs. Veselapasaule.lv ir Latvijā lielākais portāls, kas veltīts bērnu un jauniešu veselībai. To veidojuši Bērnu slimnīcas speciālisti, vienkopus nodrošinot uzticamu un aktuālu informāciju par bērnu veselību un labbūtnību. Lai gudri vecāki un veseli bērni!

4

Pacienta un
ģimenes
iesaistīšana

7

Sinergija,
partnerība,
solidaritāte

*Pacientu drošības pamatā ir mācīšanās kultūra, kurā incidenti tiek uzlūkoti kā iespējas pilnveidei, taisnīguma kultūra kā līdzsvarotība starp izpratni par sistēmas kļūmēm un profesionālo atbildību, un elastīga kultūra – cilvēku spējas efektīvi pielāgoties mainīgajām prasībām attiecībā uz drošību
(Canadian Patient Safety Institute)*

Paldies!

Veselības ministrija

Slimību profilakses un
kontroles centrs

 Latvijas Ārstu biedrība

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

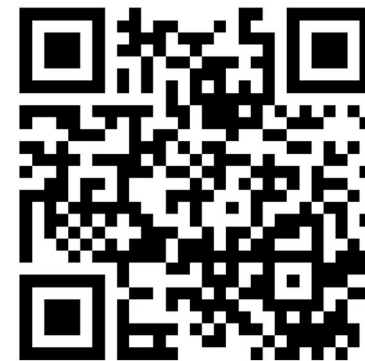

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Savienības
strukturāfundi un
Kohēzijas fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

ESF projekts Nr. 9.2.3.0/15/l/001 "Veselības tīklu attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izstrāde un ieviešana prioritāro veselības jomu ietvaros".

#jauta

CILVĒKS - LATVIJAS VESELĪBAS NOZARES VĒRTĪBA

2023. gada 28. septembrī

Veselības ministrija

Slimību profilakses un
kontroles centrs

Latvijas Ārstu biedrība

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Savienības
strukturārfondi un
Kohēzijas fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

ESF projekts Nr. 9.2.3.0/15/l/001 "Veselības tīklu
attīstības vadlīniju un kvalitātes nodrošināšanas sistēmas
izstrāde un ieviešana prioritāro veselības jomu ietvaros".